Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Vragen gesteld door de leden der Kamer

2016Z03580

Vragen van het lid **Servaes** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het opheffen van sancties tegen Wit-Rusland* (ingezonden 18 februari 2016).

Vraag 1
Kunt u bevestigen dat de Europese ministers van Buitenlandse Zaken op 15 februari jl. hebben besloten om de sancties tegen 170 individuen en 3 bedrijven uit Wit-Rusland volledig op te heffen?[1] Zo ja, kunt u dit besluit en de discussie in de Raad Buitenlandse Zaken toelichten?

Vraag 2
Kunt u bevestigen dat besluitvorming over sanctieregimes volgens het Lissabon-verdrag geschiedt op basis van unanimiteit in de Raad en dat de derhalve de expliciete instemming van alle lidstaten, dus ook van Nederland, was vereist om tot opheffing van de genoemde sancties over te gaan? Zo ja, kunt u de Nederlandse inzet in de discussie en de instemming met het besluit toelichten?

Vraag 3
Bent u nog steeds van mening dat de presidentsverkiezingen in oktober 2015, «in het geheel niet vrij en eerlijk» waren?[2] Wordt dit oordeel naar uw mening bevestigd in het eindrapport van de OVSE/ODIHR-waarnemingsmissie van 28 januari jl.?[3] Zo ja, hoe moet opheffing van de sancties in dit licht worden gezien?

Vraag 4
Bent u nog steeds van mening dat er in Wit-Rusland sprake is van substantiële beperkingen op de persvrijheid, repressie van vrijwel het gehele maatschappelijke middenveld en wetgeving op basis waarvan eenieder die deelneemt aan ongeautoriseerde bijeenkomsten strafrechtelijk vervolgd kan worden? Zo ja, hoe moet opheffing van de sancties in dit licht worden gezien?

[1] http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/15-fac-belarus-conclusions/
[2] Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 617, antwoord op vraag 2 en 3
[3] http://www.osce.org/odihr/elections/belarus/218981?download=true

Vraag 5
Klopt het dat voor de voormalige politieke gevangenen nog steeds ernstige belemmeringen op hun burgerlijke en politieke vrijheden gelden? Zo ja, hoe moet opheffing van de sancties in dit licht worden gezien?

Vraag 6
Heeft Wit-Rusland recent stappen genomen om de doodstraf af te schaffen of de toepassing van de doodstraf stop te zetten? Zo nee, hoe moet de opheffing van de sancties in dit licht worden gezien?

Vraag 7
Deelt u de opvatting van de VN Speciale Rapporteur voor Wit-Rusland, Miklós Haraszti, dat er sinds de presidentsverkiezingen van oktober geen verandering te zien is in de sombere mensenrechtensituatie in Wit-Rusland?[4] Zo ja, hoe moet opheffing van de sancties in dit licht worden gezien?

Vraag 8
Heeft u in voorbereiding op besluitvorming over de sancties in de RBZ contact gezocht met mensenrechtenverdedigers en de oppositie in Wit-Rusland? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was uw reactie op de gezamenlijke oproep van acht oppositieleiders «to keep visa and financial restrictions (sanctions) against Belarusian officials who were directly involved in the repression against political opponents or in the falsification of the elections results», alsmede op hun verzoek om pas na de parlementsverkiezingen van later dit jaar een definitief besluit over de sancties te nemen?[5]

Vraag 9
Heeft u kennisgenomen van reacties van Wit-Russische oppositieleiders op het EU-besluit de sancties, tegen hun gezamenlijke oproep in, toch op te heffen? Zo ja, wat is bijvoorbeeld uw reactie op oppositieleider Andrei Sannikov die spreekt van «a very unfortunate decision that would have negative consequences for the Belarusian people, civil society and independent media» en stelt dat «it is a very clear signal to the dictatorship that it can continue with its practices»?[6]

Vraag 10
Bent u bekend met het bericht «Kremlin welcomes EU's decision to lift sanctions on Belarusian President Lukashenko»?[7] Zo ja, hoe kijkt u aan tegen deze uitlatingen van de Russische regering?

Vraag 11
Waar doelde u op toen u na afloop van de Raad Buitenlandse Zaken stelde dat de sancties ook weer opnieuw ingesteld kunnen worden?[8] In welke situatie zult u voor hernieuwde instelling van de sancties pleiten? In hoeverre spelen het verloop van de aankomende parlementsverkiezingen en ontwikkelingen in de mensenrechtensituatie hierbij een rol?

Vraag 12
Klopt het dat hernieuwde instelling van de sancties opnieuw een besluit op basis van unanimiteit in de Raad vergt en dat derhalve de expliciete instemming van alle lidstaten vereist is? Zo ja, hoe denkt u te zijner tijd die unanimiteit te kunnen bewerkstelligen?

Vraag 13
Wat zegt het besluit van de Raad Buitenlandse Zaken om de sancties tegen Wit-Rusland op dit moment op te heffen over de EU als waardengemeenschap? Deelt u de inschatting dat het er alle schijn van heeft dat fundamentele Europese waarden als democratie en respect voor mensenrechten in dit

---

4 http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=17027&LangID=E
5 https://charter97.org/en/news/2016/2/11/190699/
6 http://www.theguardian.com/world/2016/feb/15/eu-lifts-most-sanctions-against-belarus-despite-human-rights-concerns
7 http://tass.ru/en/politics/857023
8 http://www.volkskrant.nl/buitenland/eu-schrapt-president-loekasjenko-van-sanctielijst~a4245279/

geval plaats hebben moeten maken voor geopolitieke en/of economische overwegingen?